

คติความเชื่อของคนไทยเชื้อสายเวียดนามในจังหวัดหนองคายต่อประเพณีไทย*

BELIEFS OF VIETNAMESE-THAI IN NONGKHAI TOWARDS THAI TRADITIONS

พงศกร พจนสารวงศ์

Pongsakorn Poachanasaravong

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช

Department of National Park Wildlife and Plant Conservation, Thailand.

E-mail: muse_posh@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์คติความเชื่อของคนไทยเชื้อสายเวียดนามในจังหวัดหนองคายที่มีต่อประเพณีไทย ซึ่งชาวเวียดนามที่อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในจังหวัดหนองคาย ได้นำเอาวัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ ของตนเองเข้ามาด้วย ทั้งด้านวิถีชีวิต ด้านอาหาร ด้านมิติความเชื่อ กล่าวคือ ชาวเวียดนามนอกจากจะนับถือพุทธศาสนาแล้ว ยังมีการนับถือผีควบคู่ไปด้วย โดยผีบ้านหรือเจ้าที่เป็นผีบรรพบุรุษในครอบครัวหรือสายสกุลของตน ซึ่งชาวเวียดนามจะให้ความสำคัญต่อการบูชาบรรพบุรุษมาก ต่อมาได้ซึมซับเอาวัฒนธรรมประเพณีของชาวจังหวัดหนองคายและได้รับการปลูกฝังในด้านวัฒนธรรมประเพณีไทย จึงทำให้คนไทยเชื้อสายเวียดนามได้ปฏิบัติตามวัฒนธรรมประเพณีไทยอย่างละมุนละม่อม จากการวิเคราะห์ยังพบว่า วิถีชีวิตชาวเวียดนามเมื่ออพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในจังหวัดหนองคายได้ผสมผสานวัฒนธรรมในหลาย ๆ ด้านเข้ากับชุมชนชาวหนองคาย จะเห็นได้ว่าภายในบ้านของชาวเวียดนามจะมีหิ้งบูชาบรรพบุรุษ และในขณะเดียวกัน คนไทยเชื้อสายเวียดนามในจังหวัดหนองคายก็ได้ซึมซับเอาวัฒนธรรมประเพณีของไทยมาเป็นส่วนหนึ่งในการดำรงชีวิต โดยถือปฏิบัติควบคู่ไปกับขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมของบรรพบุรุษชาวเวียดนามด้วย

คำสำคัญ: คติความเชื่อ, คนไทยเชื้อสายเวียดนาม, จังหวัดหนองคาย, ประเพณีไทย

*Received: 24 September 2020; Revised: 2 October 2020; Accepted: 25 December 2020

Abstract

This article aims to analyze the beliefs of Vietnamese-Thais in Nongkhai Province towards Thai traditions which Vietnamese immigrants settled in Nongkhai Province has brought in their own various cultures including lifestyle, food, belief dimension. They are not only believed in the Buddhism religion but also ghosts. These ghosts meant the ancestors in their own family. With house ghosts or guardian spirit are the ancestral ghost in their family or surname which Vietnamese give great importance to ancestor worship. Later, he absorbed the culture and traditions of the people of Nongkhai Province and was activated in the traditional Thai culture. Thus enabling Thai-Vietnamese descent to adhere to the Thai culture and traditions gently. The results showed that after the Vietnamese have immigrated to settle in Nongkhai Province, they also brought their own lifestyle, tradition and especially the beliefs that there would have been a shrine for worshipping the ancestors inside their house because they would pay more attention to worship their own ancestors. In the same time, the Vietnamese absorbed the Thai traditions and comply it as an important part of life by complying their old tradition simultaneously

Keywords: Beliefs, Vietnamese-Thai, Nongkhai, Thai Traditions

บทนำ

ประเทศไทยมีประเพณีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย ต่อเนื่องมาจนถึงกรุงศรีอยุธยา และรัตนโกสินทร์ในปัจจุบัน เทศกาลบางเทศกาล ที่เป็นมาเมื่อครั้งอดีตกาล เช่น เทศกาลสงกรานต์ ใช้การขึ้นจุลศักราชใหม่เป็นการขึ้นปีใหม่ นอกจากไทยแล้ว ยังพบว่าประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ ลาว พม่า กัมพูชา ต่างก็มีประเพณีการขึ้นปีใหม่ด้วย เช่น ไทลื้อในเขตปกครองตนเองสิบสองพันนา และไทเหนือในเขตปกครองตนเองได้คัง มณฑลยูนนานในสาธารณรัฐประชาชนจีน ไทจีนและไทใหญ่ในสหภาพพม่า และไทคำตี้หรือไทคำตี้ในรัฐอัสสัมและรัฐอรุณาจัลประเทศ ประเทศอินเดีย (สำนักส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมกรมส่งเสริมวัฒนธรรม, 2553) น่าสังเกตว่า สังคมที่มีคติความเชื่อประจำถิ่นล้วนเป็นสังคมที่นับถือพระพุทธศาสนาฝ่ายหินยานแทบทั้งสิ้น

หนองคายเป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่มีผู้อพยพชาวต่างชาติเข้ามาตั้งหลักปักฐานจำนวนมาก จนหลายคนได้รับสัญชาติเป็นคนไทย และได้นำเอาวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตของชนเผ่าตนเข้ามาด้วย จึงทำให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมด้วย เพราะประวัติศาสตร์ของท้องถิ่นอีสานมีประวัติความเป็นมาที่หลากหลาย จึงไม่น่าแปลกใจที่หลายชุมชนในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมีหลายเชื้อชาติ และมีกลุ่มชนที่อพยพมาจากสถานที่อื่น ๆ ซึ่งทำให้เห็นว่าวิถีชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นอีสานมีมิติทางประวัติศาสตร์ทางชาติพันธุ์ เช่น ไทย-เขมร ไทย-ส่วย ไทย-ญวน ไทย-ลาว ไทย-พวน ไทย-จีน ไทย-อินเดีย ไม่เว้นแม้กระทั่งเชื้อสายไทย-ญวน ซึ่งความโดดเด่นของการศึกษาศิลปะพื้นถิ่นอีสานคือ การใช้ความหลากหลายทางแนวคิดและความหลากหลายทางมิติในการอยู่ร่วมกัน (สมศักดิ์ ศรีสันติสุข, 2558) ฉะนั้น การศึกษาคติความเชื่อของคนต่างสัญชาติที่มีต่อประเพณีไทยแบบดั้งเดิมจึงมีความสำคัญ

ข้อมูลจำเพาะจังหวัดหนองคาย

หนองคายเป็นจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ตั้งอยู่ในแอ่งสกลนครและอยู่ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน เป็นจังหวัดชายแดนซึ่งมีพื้นที่ส่วนใหญ่ติดฝั่งแม่น้ำโขง ตรงข้ามกับประเทศลาว มีพื้นที่แคบแต่ยาว และมีชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยว

ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดหนองคาย มีเนื้อที่ประมาณ 3,026.534 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 1,891,583 ไร่ (นับเป็นจังหวัดที่มีขนาดเล็กที่สุดของภาคอีสาน โดยพื้นที่ทั้งหมดก่อนที่จังหวัดบึงกาฬจะแยกตัวไป มีประมาณ 7,332 ตารางกิโลเมตร) ลักษณะเป็นรูปยาวเรียงทอดไปตามลำน้ำโขง ซึ่งเป็นเส้นกั้นเขตแดนกับประเทศลาว มีความยาวทั้งสิ้น 195 กิโลเมตร ความกว้างของพื้นที่ที่ทอดขนานไปตาม ลำน้ำโขงโดยเฉลี่ย 20 - 25 กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพมหานครตามทางหลวงแผ่นดินสายมิตรภาพ ประมาณ 615 กิโลเมตร และมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงดังนี้

1. ทิศเหนือ ติดต่อกับกำแพงนครเวียงจันทน์ เขตเมืองหลวงของประเทศลาว โดยมีแม่น้ำโขงเป็นแนวพรมแดน
2. ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอปากคาด และอำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ
3. ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร อำเภอเพ็ญ อำเภอสร้างคอม อำเภอบ้านดุง อำเภอนายูง และอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี
4. ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอปากชม จังหวัดเลย

ภูมิประเทศและภูมิอากาศ

สภาพภูมิประเทศของจังหวัดหนองคาย มีลักษณะทอดยาวตามลำน้ำโขง จังหวัดหนองคายเป็นจังหวัดชายแดนทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีอาณาเขตติดกับกรุงเวียงจันทน์ ซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศลาว โดยมีแม่น้ำโขงเป็นเส้นกั้นเขตแดน จังหวัดหนองคายเป็นจังหวัดชายแดนที่มีเอกลักษณ์พิเศษโดยมีพื้นที่ทอดขนานยาวไปตามลำน้ำโขง ความกว้างของพื้นที่ทอดขนานไปตามลำน้ำโขงโดยเฉลี่ยประมาณ 20 – 25 กิโลเมตร ช่วงที่กว้างที่สุดอยู่ที่อำเภอเฝ้าไร่ และช่วงที่แคบที่สุดอยู่ที่อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคายมีอำเภอที่อยู่ติดกับลำน้ำโขง 6 อำเภอ คือ อำเภอสังคม อำเภอท่าบ่อ อำเภอศรีเชียงใหม่ อำเภอเมือง อำเภอโพนพิสัย และอำเภอรัตนวาปี และมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศลาว คือ แขวงเวียงจันทน์ นครหลวงเวียงจันทน์ และแขวงบอลิคำไซ

จังหวัดหนองคายมีจุดผ่านแดนไปประเทศลาว รวม 6 จุด เป็นจุดผ่านแดนถาวร 2 จุด และจุดผ่อนปรน 4 จุด จุดผ่านแดนที่สำคัญและเป็นสากล คือ ด่านสะพานมิตรภาพไทย - ลาว ซึ่งรัฐบาลออสเตรเลีย-ไทย-ลาว ร่วมมือกันสร้างและเป็นประตูไปสู่อินโดจีน

กลุ่มชาติพันธุ์

เนื่องจากจังหวัดหนองคายมีชายแดนติดต่อกับประเทศลาวกว่า 200.82 กิโลเมตร และเป็นเมืองหน้าด่านในการทำสงครามในสมัยก่อน จึงทำให้มีการกวาดต้อนอพยพผู้คนจากทั้งฝั่งประเทศลาวและไทย (ในปัจจุบัน) เข้าไปมา จึงทำให้มีกลุ่มคนหลายชาติพันธุ์ในจังหวัดหนองคาย แต่อย่างไรก็ตาม ในบันทึกทางประวัติศาสตร์ ได้บ่งบอกว่ามีกลุ่มคนที่อาศัยเป็นเมืองอยู่ในบริเวณนี้อยู่เดิม ได้แก่ เมืองพานพร้าว (อำเภอศรีเชียงใหม่) และเมืองปากห้วยหลวง (อำเภอโพนพิสัย) ซึ่งเป็นหนึ่งในอาณาจักรล้านช้างการอพยพครั้งที่สำคัญ มีดังต่อไปนี้

เจ้าพระยาจักรี (รัชกาลที่ 1) ในสมัยกรุงธนบุรี ได้ตีเมืองเวียงจันทน์ ต่อมาใน พ.ศ. 2321 ได้กวาดต้อนผู้คนจากเวียงจันทน์ มาไว้ที่พานพร้าว ปะโค เวียงคุก

สมัยเจ้าอนุวงศ์ พ.ศ. 2369 มีการกวาดต้อนผู้คนในเขตหัวเมือง ไปไว้ที่เวียงจันทน์

พ.ศ. 2371 เจ้าพระยาบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) รบชนะเจ้าอนุวงศ์ กวาดต้อนผู้คนที่กลับมาไว้ฝั่งไทย

สมัยสงครามอินโดจีน พ.ศ. 2436 มีการอพยพมาอยู่ฝั่งไทยเกือบครึ่งเมือง โดยพระยาศรีสุรศักดิ์เจ้าเมืองบริคัณชนิกม มาอยู่บ้านหนองแก้ว (ปัจจุบันคือ อำเภอรัตนวาปี) และพระกุประดิษฐ์บดี เจ้าเมืองจันทบุรี อพยพมาบ้านท่าบ่อเกลือ (ปัจจุบันคือ อำเภอท่าบ่อ) (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2563)

ในปัจจุบันกลุ่มคนที่อพยพมาอยู่ในเขตจังหวัดหนองคาย ได้มีการปรับตัวและปรับเปลี่ยนเอกลักษณ์เฉพาะตัวให้กลมกลืนกับชาวพื้นเมืองที่ตั้งถิ่นฐานอยู่เดิมจนแทบไม่เห็นความแตกต่าง ทั้งการแต่งกาย ที่อยู่อาศัย ประเพณีต่าง ๆ จะสังเกตได้เฉพาะสำเนียงของภาษาพูด ที่ยังคงเหลือเค้าให้ทราบว่าเดิมเป็นชนเผ่าไหน ซึ่งพอจำแนก ได้ดังนี้

กลุ่มชาวไทอีสาน/ลาวอีสาน เนื่องจากเดิมเป็นอาณาจักรล้านช้างจึงนับเป็นกลุ่มลาวล้านช้างด้วยแต่ถึงอย่างไร หน้าที่า ผิพรรณ สำเนียงการพูด ก็แตกต่างจากชาวลาว จึงน่าจะเรียกว่าไทอีสาน ถือว่าเป็นกลุ่มชนที่มากที่สุดในจังหวัดหนองคาย

กลุ่มไทพวน มีถิ่นฐานเดิมจากเมืองพวน แขวงเชียงขวาง ประเทศลาว อาศัยอยู่ที่อำเภอศรีเชียงใหม่

กลุ่มไทลื้อ/ไทदान/ไทเหนือ เป็นกลุ่มที่อพยพมาจากเมืองหลวงพระบางและอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ปัจจุบันอยู่ที่อำเภอสังคมและอำเภอโพธิ์ตาก

กลุ่มคนญวนอพยพมาในสมัยสงครามอินโดจีน พร้อม ๆ กับเจ้าเมืองจันทบุรี มาอยู่ที่อำเภอท่าบ่อตามประวัติศาสตร์เดิม มีกลุ่มคนที่เป็นชาติพันธุ์ต่าง ๆ อพยพมาจากจังหวัดหนองคายมากกว่านี้ แต่ปัจจุบัน ไม่สามารถหาหลักฐานหรือสิ่งบอกเหตุว่าเป็นชนกลุ่มนั้น ๆ หรือไม่ เนื่องจากมีการกลมกลืนกันเป็นไทอีสานเกือบหมดแล้ว และมีบางส่วนที่เป็นกลุ่มคนที่อพยพมาจากจังหวัดอื่น ๆ มาตั้งถิ่นฐานในอำเภอรัตนวาปี และอำเภอโนนพิสัย ซึ่งเรียกว่า ไทคร้ว เพราะในหมู่บ้านหนึ่ง ๆ จะมาจากหลากหลายจังหวัดและไม่สามารถสืบสานชาติพันธุ์ได้และปัจจุบันก็กลมกลืนกับชาวบ้านที่อาศัยอยู่เดิมเกือบหมดแล้ว (เชียรช่วง กัลยาณมิตรและคณะ, 2558).

วัฒนธรรม

ประชาชนชาวจังหวัดหนองคาย ยึดถือขนบธรรมเนียมประเพณีเหมือนคนไทยทั่วไปในภาคอีสาน คือ ฮีตสิบสอง คองสิบสี่ เป็นแนวทางการดำรงชีวิตซึ่งทำให้แดนอีสานอยู่กันด้วยความผาสุกร่มเย็นตลอดมา โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับฮีตสิบสอง ดังนี้ เดือนอ้ายบุญเข้ากรรม เดือนยี่บุญคูณลาน เดือนสามบุญข้าวจี เดือนสี่บุญพระเวส เดือนห้าบุญสงน้ำหรือบุญตรุษสงกรานต์ เดือนหกบุญบั้งไฟ เดือนเจ็ดบุญข้าชะ เดือนแปดบุญเข้าพรรษา เดือนเก้าบุญข้าวประดับดิน เดือนสิบบุญข้าวสาก เดือนสิบเอ็ดบุญออกพรรษา และเดือนสิบสองบุญกฐิน

สำนักงานจังหวัดหนองคาย (2562) ได้สรุปไว้ว่า จังหวัดหนองคายประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบเรียบง่าย เป็นรูปแบบเฉพาะของคนหนองคาย ภายใต้ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมอันสวยงาม ไม่มีการทะเลาะเบาะแว้งที่รุนแรงในหมู่

ประชาชน ถึงแม้ในช่วง 4-5 ปี ที่ผ่านมามีประชาชนอาจมีความคิดเห็นทางการเมืองที่ต่างกันบ้างแต่ก็ไม่ได้มีความรุนแรงใด ๆ เกิดขึ้น ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมที่สืบทอดกันมายาวนานและที่สำคัญของจังหวัดหนองคาย วันสงกรานต์ เป็นงานประจำปี จัดขึ้นที่วัดโพธิ์ชัย (พระอารามหลวงชั้น 3) มีการอัญเชิญหลวงพ่อบุญรอดพระใสแห่รอบเมือง เพื่อประชาชนได้สรงน้ำมีการทำบุญตักบาตรวันสงกรานต์ เณรฉลองหลวงพ่อบุญรอดที่วัดโพธิ์ชัย มีงานรื่นเริง การละเล่นพื้นเมือง การกีฬาท้องถิ่นและมหรสพครบครัน 5 วัน 5 คืน เริ่มจัดขึ้นในวันที่ 13 เมษายนของทุกปี

อัตลักษณ์คนไทยเชื้อสายเวียดนาม

ชาวเวียดนามเป็นหนึ่งในกลุ่มชาติพันธุ์ของประเทศไทย ในปัจจุบันชาวไทยเชื้อสายญวนแบ่งเป็นสองกลุ่ม ได้แก่ ญวนเก่า และญวนใหม่ ซึ่งปัจจุบันกลุ่มญวนเก่าได้อพยพจากแหล่งที่อยู่อาศัยเดิมมายังสยามในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว และปัจจุบันได้ผสมกลมกลืนไปกับคนไทยหมดแล้ว ส่วนญวนใหม่คือ คนที่อพยพเข้ามาในไทยในปี พ.ศ. 2488 (เริ่มการประกาศราชบัญญัติตรวจคนเข้าเมือง) และในปี พ.ศ. 2489 (ปีที่คอมมิวนิสต์ครอง) และชาวญวนใหม่เหล่านี้ได้ทยอยเข้ามาในไทยจนถึงปี พ.ศ. 2499 สาเหตุสำคัญที่ชาวญวนอพยพเข้าสู่ดินแดนสยามในปัจจุบันคือ เพื่อลี้ภัยทางการเมืองและลี้ภัยทางศาสนา เนื่องจากสยามเป็นเพื่อนบ้านที่มีเสถียรภาพ อุดมสมบูรณ์ และพวกเขาสามารถอาศัยได้อย่างสงบสุขได้ (ผุสดี (ลิมพะสุต) จันทวิมล, 2541)

ภาษาและวัฒนธรรม ปัจจุบันชาวญวนเก่าในประเทศไทยถูกกลืนจนสิ้นแล้ว ยังคงเหลือแต่ชาวญวนเก่าที่นับถือศาสนาคริสต์ในกรุงเทพฯ (สามเสน) และจันทบุรีเท่านั้นที่ยังรักษาภาษาและขนบธรรมเนียมประเพณีเดิมไว้ได้ ซึ่งต่างจากญวนเก่าที่เป็นพุทธที่เข้ากับคนไทยได้ดี เนื่องจากมีศาสนาเดียวกัน แม้ชาวญวนเก่าที่นับถือศาสนาคริสต์ในไทยจะไม่ติดต่อกับชาวญวนในเวียดนามเลยนานนับศตวรรษ แต่พวกเขาเหล่านั้นก็อยู่กันตามเชื้อชาติ โดยแยกต่างหากจากคนไทย ทำให้พวกเขายังสามารถรักษาภาษาและขนบธรรมเนียมประเพณีไว้ได้ ทั้งนี้ พวกเขามีความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของเขา จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้พวกเขาไม่กระตือรือร้นที่จะเป็นคนไทยหรือปรับตัวเข้ากับสังคมไทย รวมไปถึงการตั้งถิ่นฐานแออัดกันรอบ ๆ โบสถ์ และการแต่งงานกับคนที่นับถือศาสนาและเชื้อชาติเดียวกัน (Joanne Schrock, 1970)

ศาสนาและความเชื่อ ชาวเวียดนามมีลักษณะคล้ายกับชนชาติจีน คือ นับถือพุทธศาสนานิกายมหายาน รวมถึงยังมีตำนานเกี่ยวกับประเพณีและความเชื่อต่าง ๆ โดยเชื่อว่าอำนาจทางธรรมชาติ มีผลกระทบต่อชะตากรรมของมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม กระทั่งเมื่อผสมผสานเข้ากับความเชื่อของ

ชาวเวียดนามจึงมีความเกี่ยวข้องกับวิญญาณ ไสยศาสตร์ และปรัชญาของศาสนา ซึ่งชาวเวียดนามเชื่อว่าวิญญาณมีอยู่ทุกหนทุกแห่งและมีอิทธิพลต่อทุกสิ่ง ดังนั้น ชาวเวียดนามจึงต้องมีการประกอบพิธีบวงสรวงดวงวิญญาณ เพื่อวิญญาณจะได้ลบล้างบาปให้ได้รับการคุ้มครองและได้รับแต่สิ่งที่ดี

วิถีชีวิตชาวเวียดนามเมื่ออพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในจังหวัดหนองคาย ได้นำเอาวัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ ของตนเองเข้ามา โดยเฉพาะกับมิตีความเชื่อ กล่าวคือชาวเวียดนามนอกจากจะนับถือศาสนาแล้วยังมีการนับถือผีควบคู่ไปด้วย โดยมีทั้งผีบ้านและเจ้าที่เป็นที่เคารพของทุกคน ซึ่งผีบ้านของชาวเวียดนามจะเป็นผีบรรพบุรุษในครอบครัวหรือสายสกุลของตน ดังนั้น ภายในบ้านของชาวเวียดนามจึงมีหิ้งบูชาบรรพบุรุษ ชาวเวียดนามจะให้ความสำคัญต่อการบูชาบรรพบุรุษมาก

นอกจากนี้ ชาวเวียดนามยังนับถือเจ้าที่ซึ่งชาวเวียดนามเรียกว่า “อง โต้” หรือ “อง เตร้ย” (Ong Troi) โดยมีลักษณะคล้ายแกนหรือผีฟ้าของกลุ่มชาติพันธุ์ไทย-ลาว และมีลักษณะคล้ายเทียนหรือฟ้าของจีน อง โต้ จะเป็นผีบรรพบุรุษของชาวเวียดนามที่สถิตอยู่บนสรวงสวรรค์ เป็นผู้ควบคุมชะตากรรมของมนุษย์และรับผิดชอบต่ออำนาจที่มองไม่เห็นทั้งหมด โดยความเชื่อเกี่ยวกับ อง โต้ ได้มีบทบาทในมิติต่าง ๆ ต่อวิถีชีวิตของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามในอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย คือ

บทบาทด้านความเชื่อ : ชาวไทยเชื้อสายเวียดนามจึงมีความเชื่อในสิ่งที่มองไม่เห็นตัว โดยมีพื้นฐานมาจากศาสนาเต๋า ศาสนาพุทธมหายานและศาสนาขงจื้อ ผสมผสานตลอดจนปรับปรุงแก้ไขให้เข้ากับจิตใจและสิ่งแวดล้อม ชาวไทยเชื้อสายเวียดนามในอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย มีความเชื่อเกี่ยวกับ อง โต้ ว่าเทพเจ้าของ อง โต้ ของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามล้วนเป็นเทพเจ้าที่มีคุณธรรม ที่ชาวไทยเชื้อสายเวียดนามเชื่อว่าสถิตอยู่บนสวรรค์เพื่อคอยสอดส่องดูแลวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม ตลอดจนคอยช่วยเหลือปกป้องภัยพิบัตินานาประการไม่ให้เกิดขึ้นแก่ชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม และการนับถือผีเป็นวัฒนธรรมความเชื่อดั้งเดิมของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามที่เกี่ยวข้องกับภาวะทางสังคมและจิตใจ เหตุนี้ อง โต้ จึงเป็นผีบรรพบุรุษที่ชาวไทยเชื้อสายเวียดนามให้ความนับถือ เพราะเชื่อว่า ดวงวิญญาณของผีบรรพบุรุษสามารถติดต่อกับชาวไทยเชื้อสายเวียดนามได้โดยผ่านการติดต่อสื่อสารกับร่างทรง ความเชื่อเกี่ยวกับวิญญาณของ อง โต้ มีความสำคัญและมีบทบาทต่อวิถีชีวิตของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามเป็นอย่างมาก นับตั้งแต่สังคมระดับครอบครัวจนกระทั่งถึงสังคมขนาดใหญ่ ซึ่งในการประกอบพิธีอัญเชิญเทพเจ้าเพื่อประทับร่างทรงและรับเครื่องเซ่นไหว้ รวมทั้งประกอบพิธีผีไม่มีญาติมารับเครื่องเซ่นไหว้ จะใช้เวทมนต์คาถาที่เป็นภาษาเวียดนามที่เขียนด้วยตัวอักษรคว็อก หึง (Quoc Ngu)

บทบาททางด้านพิธีกรรม : เมื่อชาวเวียดนามได้อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย มีทั้งพิธีกรรมที่กำหนดเวลาได้แน่นอน ความเชื่อและพิธีกรรมเกี่ยวกับอง โต้ได้มีส่วน

เกี่ยวข้องกับครอบครัวและเครือญาติของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามในพื้นที่นี้ รวมทั้งยังเชื่อมโยงกับบุคคล บุคคลกับกลุ่ม และระหว่างกลุ่มกับกลุ่มเข้าด้วยกันอย่างมีระบบ ตลอดจนการประกอบพิธีเกี่ยวกับ งบ โตทำให้ทราบว่า กลุ่มญาติพี่น้องของชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม มีทั้งกลุ่มญาติพี่น้องที่อาศัยอยู่ร่วมกัน กลุ่มญาติพี่น้องร่วมสายโลหิต และกลุ่มญาติพี่น้องประนีประนอม

บทบาททางด้านการศึกษา : ในทุกสังคมจำเป็นต้องมีการให้การศึกษาแก่สมาชิกที่เกิดขึ้นใหม่ เพื่อให้รู้จักบรรทัดฐานของสังคม ความเชื่อและพิธีกรรมเกี่ยวกับ งบ โตเป็นการให้การศึกษาแก่ชาวไทยเชื้อสายเวียดนามในอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย เป็นลักษณะของการศึกษาแบบไม่เป็นทางการ ซึ่งความเชื่อและพิธีกรรมเกี่ยวกับ งบ โต เป็นการให้การศึกษาในฐานะที่เป็นสถาบันหนึ่งของสังคม และเป็นการให้การศึกษาในฐานะที่เป็นกระบวนการอบรมคนในสังคมให้รู้จักระเบียบสังคม รวมทั้งเป็นการให้การศึกษาในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดวัฒนธรรม

บทบาททางด้านการลดความเครียดในสังคม : งบ โต ซึ่งรักษาความเจ็บป่วยที่เชื่อว่าเกิดจากการกระทำของสิ่งที่มีอำนาจเหนือธรรมชาติ จึงมีส่วนช่วยลดความเครียดในสังคมหรือทำให้ระบบของสังคมกลับเข้าสู่ภาวะปกติ ซึ่งมีบทบาทและหน้าที่โดยตรงและโดยอ้อม รวมทั้งก่อให้เกิดชาวไทยเชื้อสายเวียดนามเกิดความมั่นใจและกำลังใจ สามารถที่จะตัดสินใจแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในเชิงธุรกิจและกล้าที่จะลงทุน เพราะมีความเชื่อว่า งบ โต สามารถลดบันดาลให้ประสบความสำเร็จ

บทบาททางด้านเศรษฐกิจ : ลักษณะเศรษฐกิจของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามขึ้นอยู่กับการค้าขายและการประกอบอาชีพส่วนตัว พิธีกรรมเกี่ยวกับ งบ โตของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามที่มีบทบาททางด้านเศรษฐกิจจะมีทั้งพิธีกรรมอันเกี่ยวเนื่องกับชีวิตประจำวัน และพิธีกรรมอันเกี่ยวเนื่องกับความเชื่อ ซึ่งเป็นพิธีกรรมที่ประกอบขึ้นในรอบปี ได้ส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจของชุมชนดีขึ้น และมีการไหลเวียนของระบบเงินตรา

บทบาททางด้านการรักษาโรค : เมื่อชาวไทยเชื้อสายเวียดนามมีอาการเจ็บป่วยและทำการรักษาทางแพทย์แผนปัจจุบันไม่หายจะหันมาพึ่งความเชื่อทางด้านไสยศาสตร์ เพราะโดยส่วนใหญ่ชาวไทยเชื้อสายเวียดนามมักจะประสบปัญหาจิตใจ เป็นผลมาจากภาวะเจ็บปวดที่เกิดจากภาวะทางจิตโดยตรง ซึ่งปัจจัยที่ทำให้เกิดขึ้นอาจเป็นปัญหาชีวิตที่มาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม การเขยิบตัวทางเศรษฐกิจที่ต้องทำให้เกิดความเครียดวิตกกังวล ความกลัวจึงได้ส่งผลร้ายให้เกิดต่อสุขภาพ

บทบาททางด้านการติดต่อสื่อสาร : การประกอบพิธีกรรมเกี่ยวกับ งบ โต ตามความเชื่อของชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม ไม่ว่าจะเป็นพิธีกรรมอันเกี่ยวเนื่องกับความเชื่อ ชาวไทยเชื้อสายเวียดนามจะใช้ภาษาเวียดนามในการติดต่อสื่อสารกัน ซึ่งการติดต่อสื่อสารนี้เกิดขึ้นตั้งแต่เมื่อเริ่มจัดเตรียมการประกอบ

พิธีกรรม จวบจนกระทั่งการประกอบพิธีกรรมได้เสร็จสิ้นลง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการรวมกลุ่มของคนไทยเชื้อสายเวียดนาม (เอกรินทร์ พึ่งประชา, 2561)

ชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม ได้อพยพย้ายถิ่นมายังภาคตะวันออกเฉียงเหนือและประเทศไทยหลายครั้งตามช่วงเวลาแรงจูงใจ หรือสาเหตุที่แตกต่างกัน ตั้งแต่ช่วงก่อนสมัยอยุธยาช่วงสมัยอยุธยา กลางศตวรรษที่ 17 เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกกดขี่ทางศาสนาเป็นชาวเวียดนามที่นับถือศาสนาคริสต์ โรมันคาทอลิกช่วงสมัยกรุงธนบุรี กลางศตวรรษที่ 18 ช่วงต้นและกลางสมัยรัตนโกสินทร์หรือปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18 ถึงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 โดยกลุ่มชาวเวียดนามที่เข้ามาก่อนสิ้นสงครามโลกครั้งที่สองเรียกว่ากลุ่มญวนเก่า และเข้ามาหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เรียกว่ากลุ่มญวนใหม่หรือญวนอพยพ เป็นช่วงความขัดแย้งรุนแรงระหว่างชาวเวียดนามกับชาวฝรั่งเศส ประกอบด้วยสามรุ่นด้วยกัน คือ รุ่นที่ 1 รุ่นบิดามารดา ซึ่งมีได้เกิดบนแผ่นดินไทยแต่ข้ามแม่น้ำโขงเข้ามาในประเทศไทย รุ่นที่ 2 หรือรุ่นลูก ซึ่งมีได้เกิดบนแผ่นดินไทยแต่ข้ามแม่น้ำโขงเข้ามาในประเทศไทย และรุ่นที่ 3 หรือรุ่นหลาน หมายถึง รุ่นหลานของบิดามารดานั่นเอง ในด้านกฎหมายชาวเวียดนามอพยพรุ่นที่ 1 เป็นรุ่นที่ได้รับ “สถานะผู้เข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย” หรือ “สถานะคนต่างด้าว ส่วนรุ่นที่ 2 และรุ่นที่ 3 เป็นกลุ่มที่จะได้สัญชาติไทยหากยื่นคำร้องขอ “ญวน” จึงเป็นชื่อเรียกชาวไทยเชื้อสายเวียดนามที่อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทย ซึ่งมีจำนวนมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การคงอยู่ของชุมชนหรือหมู่บ้านหรือค่ายของชาวเวียดนาม ได้ปรากฏขึ้นเมื่อครั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี ในรัชสมัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช โดยพึ่งพระบารมีร่วมกับชุมชนจากชาติอื่น ๆ ที่ตั้งอยู่รอบนอกกรุงศรีอยุธยา (ัญญาทิพย์ ศรีพนา และ Trinh Dieu Thin, 2548)

วิเคราะห์คติความเชื่อของคนไทยเชื้อสายเวียดนามในจังหวัดหนองคายต่อประเพณีไทย

ศาสนาและความเชื่อของชาวเวียดนามมีลักษณะคล้ายกับชนชาติจีนคือ นับถือพุทธศาสนา นิกายมหายาน รวมถึงยังมีตำนานเกี่ยวกับประเพณีและความเชื่อต่าง ๆ โดยเชื่อว่า อำนาจทางธรรมชาติมีผลกระทบต่อชะตากรรมของมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม กระทั่งเมื่อผสมผสานเข้ากับความเชื่อของชาวเวียดนามจึงมีความเกี่ยวข้องกับวิญญาณ ไสยศาสตร์ และปรัชญาของศาสนา ซึ่งชาวเวียดนามเชื่อว่า วิญญาณมีอยู่ทุกหนทุกแห่งและมีอิทธิพลต่อทุก ๆ สิ่ง ดังนั้น ชาวเวียดนามจึงต้องมีการประกอบพิธีบวงสรวงดวงวิญญาณ เพื่อวิญญาณจะได้คล้อยตามและได้รับการคุ้มครองและได้รับแต่สิ่งที่ดี

วิถีชีวิตชาวเวียดนามเมื่ออพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในจังหวัดหนองคาย ได้นำเอาวัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ ของตนเองเข้ามา โดยเฉพาะกับมิตติความเชื่อ กล่าวคือ ชาวเวียดนามนอกจากจะนับถือ

ศาสนาแล้วยังมีการนับถือผีควบคู่ไปด้วย โดยมีทั้งผีบ้านและเจ้าที่เป็นที่เคารพของทุกคน ซึ่งผีบ้านของชาวเวียดนามจะเป็นผีบรรพบุรุษในครอบครัวหรือสายสกุลของตน ดังนั้น ภายในบ้านของชาวเวียดนามจึงมีหิ้งบูชาบรรพบุรุษ ชาวเวียดนามจะให้ความสำคัญต่อการบูชาบรรพบุรุษมาก สอดคล้องกับทัศนะของ ฝ่าม ดึก เชื่อง (2553) ที่ได้กล่าวว่า เวียดนามเป็นแหล่งรวมของภาษาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หลายตระกูล เช่น ออสโตรเอเชียติก ออสโตรนีเซียน ไต-ไท (ไทกะได) ทิเบต-พม่า เป็นต้น แต่สามารถแบ่งวัฒนธรรมเวียดนามแยกออกจากวัฒนธรรมอื่นอย่างสร้างสรรค์ ด้วยการบูรณาการวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ตนเข้ากับวัฒนธรรมอื่นอย่างกลมกลืน เพราะวัฒนธรรมของเวียดนามมีความหลากหลาย กล่าวคือ หลากสีสัน หลากกลิ่น หลากรส จึงเป็นมูลเหตุหนึ่งที่จะช่วยหลอมรวมกับวัฒนธรรมอื่นได้อย่างง่ายดาย

คนไทยเชื้อสายเวียดนามในจังหวัดหนองคาย ก็เป็นอีกชุมชนหนึ่งที่ได้ซึมซับวัฒนธรรมประเพณีของไทย ซึ่งยึดเป็นแนวปฏิบัติที่มีความสำคัญในด้านวิถีชีวิตและการดำรงชีวิต โดยได้ปฏิบัติควบคู่ไปกับขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมของชาวเวียดนามซึ่งบรรพบุรุษได้นำเข้ามาด้วย

คติความเชื่อของคนไทยเชื้อสายเวียดนามในจังหวัดหนองคาย มีอิทธิพลต่อประเพณีไทยมากน้อยแค่ไหน ผู้เขียนสามารถวิเคราะห์ได้เป็นข้อ ๆ ได้ ดังนี้

1. วัฒนธรรมดั้งเดิมใกล้เคียงกัน : คนไทยเชื้อสายเวียดนามมีความเชื่อว่า อำนาจทางธรรมชาติมีผลกระทบต่อชะตากรรมของมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม กระทั่งเมื่อผสมผสานเข้ากับความเชื่อของชาวเวียดนามจึงมีความเกี่ยวข้องกับวิญญาณ ไสยศาสตร์ และปรัชญาของศาสนา นับว่าเป็นเรื่องปกติหากวัฒนธรรมเวียดนามและไทยนั้นจะมีความคล้ายคลึงกันอยู่ในระดับหนึ่ง เนื่องจากไทยกับเวียดนามนั้นเป็นประเทศพันธมิตรซึ่งกันและกันมาช้านาน วัฒนธรรมที่ไทยและเวียดนามเองมีคล้ายกันอย่างหนึ่งคือ การนับถือบรรพบุรุษที่ทั้งล่วงลับไปแล้วและยังมีชีวิตอยู่ โดยจะมีการตั้งวันสำคัญขึ้นเพื่อเป็นการระลึกถึงบรรพบุรุษผู้ล่วงลับที่ดีหรือผู้อาวุโสที่ยังอยู่ก็ดี ในเวียดนามจะเรียกวันนี้ว่า วันเต็ด หรือวันตรุษเวียดนาม แต่ในประเทศไทยคือ วันสงกรานต์หรือคือวันตรุษไทยนั่นเอง

2. พิธีกรรมดั้งเดิมใกล้เคียงกัน : ชาวไทยเชื้อสายชาวเวียดนามมีความเชื่อและพิธีกรรมในด้านประเพณีในด้านพระพุทธศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต แม้ว่าประเทศเวียดนามจะถูกปกครองโดยจีนและรับเอาวัฒนธรรมประเพณีจีนมาก่อนข้างมาก แต่เมื่อมีประชาชนเวียดนามเข้ามาอาศัยในประเทศไทยและลงหลักปักฐานเป็นเวลานาน จึงเกิดการเผยแพร่วัฒนธรรมและพิธีกรรมต่าง ๆ ร่วมด้วยตามกาลเวลา พิธีกรรมที่เห็นได้ชัดที่ไทยและเวียดนามมีเหมือนกัน แม้ว่าการทำพิธีกรรมจะต่างกันแต่การสื่อความหมายไปในทางเดียวกันคือ รำลึกและเคารพบูชาบรรพบุรุษ เป็นต้น หรือพิธีกรรมการแต่งงานที่หลังงานหมั้นก็ถึงงานแต่ง ซึ่งโดยรวมแล้วประเพณีการแต่งงานของชาวเวียดนามดูเหมือนจะมีขั้นตอนไม่

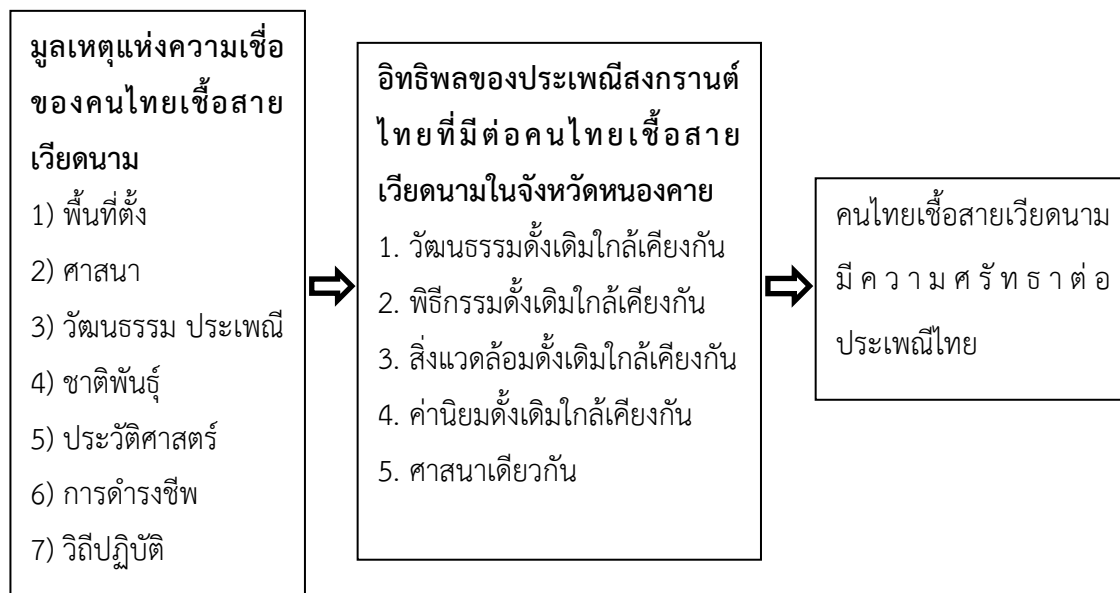
มากเท่ากับประเพณีการแต่งงานของคนไทย ที่มีทั้งพิธีการกันประตูเงินประตูทอง นับสินสอด เชิญขันหมาก ใ้ผู้ใหญ่ พิธีสวดพระพุทธมนต์ พิธีหลั่งน้ำพระพุทธมนต์และปราสาทพร ตลอดจนการจัดงานเลี้ยงแต่งงาน เป็นต้น ส่วนสำหรับพิธีแต่งงานของชาวเวียดนามนั้น ก่อนขบวนกรของฝ่ายชายมารับเจ้าสาวก็จะมีผู้ใหญ่ถือขันหมากเล็ก ๆ ที่มีหมากพลูร้อยขึ้นซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของการใช้ชีวิตเนือคู่มานานแสนนาน เพื่อขอรับเจ้าสาวก่อน 15 นาที ส่วนในขบวนเจ้าบ่าวนั้น จะนำหน้าด้วยผู้อาวุโสในครอบครัว ก่อนรับเจ้าสาวไปจะต้องทำพิธีเช่นไหว้บรรพบุรุษแล้วถือขันหมากร้อยขึ้นเชิญญาติมิตรทั้งสองฝ่ายสำหรับฤกษ์ยามของขบวนรับส่งเจ้าสาว ก็ต้องเป็นไปในกรอบเวลาที่กำหนด และเมื่อถึงเรือนหอของฝ่ายเจ้าบ่าวก็มีพิธีการเช่นไหว้บรรพบุรุษด้วยเช่นกัน

3. สิ่งแวดล้อมดั้งเดิมใกล้เคียงกัน : คนไทยเชื้อสายเวียดนามมีบทบาทในด้านสังคมของจังหวัดหนองคายเป็นอย่างมาก โดยการร่วมพัฒนาชุมชนของตนเอง เนื่องจากไทยและเวียดนามจากในอดีตจนถึงปัจจุบันนั้นเปรียบเสมือนเมืองพี่เมืองน้องที่ทำการค้ากันมาช้านาน โดยในจังหวัดหนองคายนั้นมีสมาคมการค้าระหว่างไทย เวียดนาม อยู่ด้วย นอกจากปัจจัยแวดล้อมทางด้านวัฒนธรรมประเพณีต่าง ๆ แล้ว การเอาภูมิปัญญาชาวบ้านเข้ามาพัฒนาชุมชนก็เป็นอีกเอกลักษณ์หนึ่งของสิ่งแวดล้อมที่ไทยและเวียดนามมีเหมือนกัน เช่น งานจักสาน งานทอต่าง ๆ ที่สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องนุ่มห่มหรือเครื่องใช้ในครัวเรือน เป็นต้น

4. ค่านิยมดั้งเดิมใกล้เคียงกัน : คนไทยเชื้อสายเวียดนามได้นำเอาวัฒนธรรมดั้งเดิมทั้งทางด้านวัฒนธรรม ด้านวิถีชีวิต อาหาร มิติด้านความเชื่อเข้ามาในจังหวัดหนองคายและเผยแพร่วัฒนธรรมของตนเองอีกด้วย เนื่องจากจังหวัดหนองคายมีชาวเวียดนามอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากและเป็นเวลานาน จนถือได้ว่าเป็นเมืองเวียดนามขนาดเล็กเลยก็ว่าได้ และชาวหนองคายได้รับอิทธิพลในด้านต่าง ๆ จากชาวเวียดนามมาค่อนข้างมาก เช่น อิทธิพลทางด้านการค้าและเศรษฐกิจ จะเห็นได้จากนายทุนรายใหญ่หรือนายทุนดั้งเดิมส่วนใหญ่เป็นชาวเวียดนามแทบทั้งหมด ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าค่านิยมของชาวเวียดนามที่มีผลต่อประเพณีของไทยนั้น อาจจะมาจากการที่ชาวเวียดนามมักจะมีกิจกรรมร่วมกันภายในครอบครัว เช่น ทำอาหาร ดูแลญาติผู้ใหญ่ การออกข้างนอกเป็นหมู่คณะ หรือการรวมญาติ จะเห็นได้จากแทบทุกเทศกาลในจังหวัดหนองคาย มักจะเป็นหารรวมญาติของชาวเวียดนามอยู่เสมอ

5. นับถือศาสนาเดียวกัน : คนไทยเชื้อสายเวียดนามนับถือพุทธศาสนาเหมือนกัน แม้จะต่างนิกาย แต่ก็นับถือพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าเช่นเดียวกัน โดยเชื่อว่า อำนาจทางธรรมชาติดีผลกระทบต่อชะตากรรมของมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม กระทั่งเมื่อผสมผสานเข้ากับความเชื่อของชาวเวียดนามจึงมีความเกี่ยวข้องกับวิญญาณ ไสยศาสตร์ และปรัชญาทางศาสนา ซึ่งคนไทยเชื้อสาย

เวียดนามเชื่อว่า วิญญาณมีอยู่ทุกหนทุกแห่งและมีอิทธิพลต่อทุก ๆ สิ่ง เช่น การสร้างน้ำอัฐิบรรพบุรุษ และการสร้างพระพุทธรูปประจำบ้านเนื่องในวันสงกรานต์ เป็นต้น

แผนภาพที่ 1 แผนภูมิแสดงกรอบแนวคิดเกี่ยวกับคติความเชื่อของคนไทยเชื้อสายเวียดนามในจังหวัดหนองคายต่อประเพณีไทย

(ที่มา: ผู้เขียน, 2562)

สรุป

จากการวิเคราะห์ทัศนคติความเชื่อของคนไทยเชื้อสายเวียดนามในจังหวัดหนองคายต่อประเพณีไทย จะเห็นได้ว่า ชาวเวียดนามที่อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในจังหวัดหนองคาย ได้นำเอาวัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ ของตนเองเข้ามา ทั้งด้านวิถีชีวิต ด้านอาหาร ด้านมิติความเชื่อ กล่าวคือชาวเวียดนามนอกจากจะนับถือศาสนาแล้วยังมีการนับถือผีควบคู่ไปด้วย โดยมีทั้งผีบ้านและเจ้าที่เป็นที่เคารพของทุกคน ซึ่งผีบ้านของชาวเวียดนามจะเป็นผีบรรพบุรุษในครอบครัวหรือสายสกุลของตน ดังนั้น ภายในบ้านของชาวเวียดนามจึงมีหิ้งบูชาบรรพบุรุษ ชาวเวียดนามจะให้ความสำคัญต่อการบูชาบรรพบุรุษมาก แต่ต่อมาได้ซึมซับเอาวัฒนธรรมประเพณีของชาวจังหวัดหนองคายและได้รับการปลูกฝังในด้านวัฒนธรรมไทย ประเพณีมากยิ่งขึ้นจึงทำให้คนไทยเชื้อสายเวียดนามได้ปฏิบัติตามวัฒนธรรมของไทย ขณะเดียวกันก็ยังมี การประเพณีปฏิบัติตามความเชื่อวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมของชาวเวียดนามควบคู่กันไปด้วย

เอกสารอ้างอิง

- เชียรช่วง กัลยาณมิตรและคณะ. (2558). รายงานผลการศึกษาเรื่องเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดหนองคาย. เอกสารประกอบการสัมมนาโครงการประชุมสัมมนากำหนดกรอบการทำงานในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษตามนโยบายของรัฐบาล ประจำปีงบประมาณ 2558 : ที่ทำการปกครองจังหวัดหนองคาย.
- ธัญญาทิพย์ ศรีพนา และ Trinh Dieu Thin. (2548). *เหวียด เกี้ยว : ในประเทศไทยกับความสัมพันธ์ไทย-เวียดนาม*. กรุงเทพมหานคร : สถาบันเอเชียศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มุสดี (ลิ้มพะสุต) จันทวิมล. (2541). *เวียดนามในเมืองไทย*. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฟาม ดึก เชื่อง. (2553). วัฒนธรรมเวียดนาม : วัฒนธรรมแห่งกลุ่มชาติพันธุ์อันหลากหลาย. *วารสารสังคมลุ่มน้ำโขง*, 6(3), 32-46.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2562). *จังหวัดหนองคาย*. เรียกใช้เมื่อ 16 สิงหาคม 2562 จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/จังหวัดหนองคาย>.
- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. (2558). *ไสวัฒนธรรมอีสาน*. เชียงใหม่ : ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานจังหวัดหนองคาย. (2562). *บรรยายสรุปหนองคาย เมืองน่าอยู่ เปิดประตูสู่อาเซียน*. หนองคาย : กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร.

สำนักส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมกรมส่งเสริมวัฒนธรรม. (2553). *ประเพณีสงกรานต์*.

กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกิจการโรมมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

เอกรินทร์ พึ่งประชา. (2561). *กลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชามานุษยวิทยา
คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตวังท่าพระ.

Joanne Schrock. (1970). *Minority Groups in Thailand*. Washington D.C. : Headquarters
Department of the Army.